

**ВРХОВНИ СУД
РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ
Рев-385/05
Бања Лука, 03.10.2006. године**

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд Републике Српске у вијећу састављеном од судија овог суда, Петра Бајића, као председника вијећа, те Стаке Гојковић, Дарка Осмића, Биљане Томић и Горјане Попадић, као чланова вијећа, у правној ствари тужиоца Р. М. из П., кога заступа пуномоћник Р. Д., адвокат из П., против тужене Р. С., В. Р. С., коју заступа Војно правобранилаштво ВРС, Б.Л., ради накнаде штете, в.с. 28.000 КМ, одлучујући о ревизији тужене против пресуде Окружног суда у Б.Л. број Гж-2394/02 од 28.02.2005. године, у сједници одржаној 03.10.2006. године, донио је

ПРЕСУДУ

Ревизија се одбија.

Образложење

Првостепеном пресудом Основног суда у П. број П-108/2001 од 03.7.2002. године, обавезана је тужена да на име накнаде нематеријалне штете исплати тужиоцу на име душевних болова због умањења животне активности износ од 10.000 КМ, а на име душевних болова због наружености 5.000 КМ, што укупно износи 15.000 КМ, са законском затезном каматом почев од 03.7.2002. године до исплате, уз накнаду трошкова парничног поступка у износу од 241 КМ.

Истом пресудом одбијен је захтјев тужиоца за накнаду нематеријалне штете по основу претрпљених физичких болова и страха, као и захтјев за исплату камате на досуђене износе од дана штетног догађаја тј. 10.11.1995. године до 30.7.2002. године.

Другостепеном пресудом Окружног суда у Б. Л. број Гж-2394/02 од 28.02.2005. године, жалба тужене је дјелимично уважена, првостепена пресуда преиначена, тако што се досуђени износи нематеријалне штете снижавају и то за душевне болове због умањења животне активности са износа од 10.000 КМ на износ од 8.000 КМ, а за душевне болове због наружености са износа од 5.000 КМ на износ од 3.000 КМ. У осталом дијелу жалба тужене је одбијена.

Благовремено изјављеном ревизијом тужена побија другостепену пресуду због погрешне примјене материјалног права и повреде одредаба парничног поступка и предлаже да се оспорена пресуда преиначи и тужбени захтјев одбије као неоснован.

Тужилац није одговорио на ревизију тужене.

Ревизија није основана.

Полазећи од утврђења да је тужилац као млади војник ВП 7161 Б., дана 10.10.1995. године повријеђен у предјелу десног ока у реону вјежбалишта, ван круга касарне „Билећки борци“ извршавајући редовне активности приликом увјежбавања, која повреда се квалификује као тешка тјелесна повреда и има за посљедицу губитак вида на десно око, што је довело до умањења животне активности тужиоца до 50%, те да због сиве мрене у предјелу десне зјенице постоји наруженост средњег степена, првостепени суд је закључио да је тужена у смислу члана 173. и 174. у вези са чланом 154. Закона о облигационим односима ("Сл. лист СФРЈ", бр. 29/78, 39/85 и 57/89, те "Сл. гласник Р. С.", бр. 17/93, 3/96 и 39/03, даље ЗОО), одговорна за штету по принципу објективне

одговорности, па је позивајући се на одредбе члана 200. ЗОО досудио тужиоцу на име накнаде нематеријалне штете за душевне болове због умањења животне активности износ од 10.000 КМ, а за душевне болове због наружености износ од 5.000 КМ. Захтјев тужиоца за накнаду нематеријалне штете за претрпљене физичке болове у износу од 3.000 КМ и за страх у износу од 2.000 КМ, првостепени суд је одбио, налазећи да је основан приговор тужене о застарјелости потраживања тужиоца за ове видове нематеријалне штете у смислу члана 376. ЗОО.

Другостепени суд је одлучујући о жалби тужене прихватио чињенично утврђење и правни закључак првостепеног суда о одговорности тужене за штету коју је тужилац претрпио по основу душевних болова због умањења животне активности и наружености, али је нашао да се жалбом тужене основано указује да је одлука првостепеног суда у погледу висине досуђене накнаде за наведене видове нематеријалне штете заснована на погрешној примјени материјалног права, па је уважавајући чињеницу да је тужилац у вријеме повријеђивања био веома млад (20 година), околности штетног догађаја, последице повријеђивања као и чињеницу да је тужилац остварио право на накнаду за тјелесно оштећење, те материјални положај тужене, дјелимично уважио жалбу и првостепену пресуду преиначио, тако што је накнаду за душевне болове због умањења животне активности снижио на износ од 8.000 КМ, а за душевне болове због наружености на износ од 3.000 КМ.

Одлука другостепеног суда је правилна.

Накнада која је тужиоцу досуђена оспореном пресудом за душевне болове због умањења животне активности у износу од 8.000 КМ и душевних болова због наружености у износу од 3.000 КМ, резултат је сагледавања и оцјене свих околности које су у смислу члана 200. ЗОО од значаја за одмјеравање висине накнаде за ове видове штете. Другостепени суд је при одмјеравању висине накнаде у смислу члана 191. ЗОО имао у виду и материјални положај тужене као и постојање великог броја захтјева према туженој за накнаду штете, па се наводи ревидента да је накнада превисоко одмјерена не могу прихватити основаним.

Неоснован је навод ревидента да је другостепени суд погрешно примјенио материјално право, тиме што није по службеној дужности отклонио погрешну примјену материјалног права од првостепеног суда у погледу оцјене приговора застарјелости потраживања тужиоца и за ове видове нематеријалне штете. Из списка предмета произлази да тужена ни у току првостепеног поступка није истакла приговор застарјелости потраживања тужиоца за накнаду нематеријалне штете по основу душевних болова за умањење животне активности и наруженост, него само у погледу потраживања за претрпљене физичке болове и страх с обзиром на налаз вјештака Б. др. Г.. Из овог разлога првостепени суд није ни одлучивао о приговору застарјелости потраживања за ове видове нематеријалне штете, него само у погледу потраживања по основу претрпљених физичких болова и страха оцјењујући га основаним. Тужена је жалбом оспорила првостепену пресуду због погрешне примјене материјалног права, али само у погледу висине досуђене накнаде за ове видове нематеријалне штете, па се другостепени суд у смислу члана 360. став 3. ЗОО није ни могао обазирати на застарјелост на коју се тужена није ни позвала.

Неосновани су наводи ревизије којим ревидент позивајући се на одредбе члана 1. и 18. Закона о утврђивању и начину измирења унутрашњег дуга Републике Српске („Сл. гласник РС“, бр. 63/04 – даље Закон о унутрашњем дугу), истиче да је другостепени суд требао прекинути поступак до доношења посебног закона у смислу члана 378. став 1. тачка 6. важећег Закона о парничном поступку („Сл. гласник Р. С.“, бр. 58/03, 85/03 и 74/05, даље важећи ЗПП).

Из садржаја поменутих одредби не произлази да је суђење у споровима о накнади штете, настале за вријеме рата у времену од 1992. године до 1996. године изузето из надлежности редовних судова, нити да се у тим предметима поступак прекида.

Чланом 19. став 1. Закона о унутрашњем дугу, прописано је само да ће се начин и рокови верификације појединачних потраживања по основу материјалне и нематеријалне штете настале у периоду ратних дејстава, регулисати посебним законом. То је Закон о остваривању права на накнаду материјалне и нематеријалне штете настале у периоду ратних дејстава од 20. маја 1992. године до 19. јуна 1996. године, („Сл. гласник РС“, број 103/05 – даље Закон о остваривању права). Тек тим законом је прописано да се поступак признавања права на накнаду материјалне и нематеријалне штете настале за вријеме ратних дејстава спроводи путем вансудског поравнања код П.Р.С., али само у предметима који нису правоснажно окончани (члан 4.). Закон о остваривању права ступио је на снагу 29.

ноембра 2005. године. Из ових одредби произлази да су правоснажно окончани предмети до 29. ноембра 2005. године правилно расправљани пред редовним судовима. Само за оне спорове о накнади поменутих видова штете у којим одлуке нису постале правоснажне до тог дана прописан је посебан поступак код Правобранилаштва РС.

Другостепена пресуда у овом предмету донесена је 28.02.2005. године, када је постала и правоснажна. Стога се на овај спор није могла примјенити одредба члана 4. Закона о остваривању права.

Неосновани су и наводи ревидента да се камата на досуђене износе требала отписати у смислу члана 20. став 1. Закона о унутрашњем дугу.

Тачно је да је наведеном одредбом прописано да се камата на опште обавезе из члана 4. Закона о унутрашњем дугу отписују у цјелости и да не представља обавезу Р. С.. Ова одредба није од утицаја на правилност побијане пресуде у погледу одлуке о законској затезној камати која је досуђена у складу са одговарајућим правилима Закона о облигационим односима, а може бити релевантна само приликом исплате накнаде, као унутрашњег дуга Р. С. у смислу Закона о унутрашњем дугу и Закона о остваривању права.

Из напријед изложеног произлази да оспорена пресуда нема недостатака на које указује ревизија тужене, као ни они на које овај суд пази по службеној дужности. Стога је примјеном одредбе члана 393. Закона о парничном поступку ("Сл. лист СФРЈ", број 4/77 до 35/91, те "Службени гласник Р. С.", бр. 17/93, 14/94 и 32/94), у вези са чланом 456. став 1. важећег ЗПП одлучено као у изреци.

Предсједник вијећа
Петар Бајић

За тачност отправака овјерава
руководилац судске писарнице
Амила Подрашчић